

4848
C. 22
Q. D. B. V.

5.
F L O R A
O E C O N O M I C A,

QUAM,
*Ex consensu Ampliff. Facult. Medicæ
In Illustri ad Salam Lyceo,*

P R Æ S I D E,

VIRO EXPERIENTISSIMO ET CELEBERRIMO,

DOM. DOCT. CAROLO
LINNÆO,

S:æ R:æ M:tis ARCHIATRO,

MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD.

ACAD. IMPER. MONSPEL. BEROLIN. STOCKHOLM.

UPSAL. SOCIO,

SPECIMINIS ACADEMIGI LOCO,

Placidæ disquisitioni moleste submittit

ALUMNUS REGIUS,

ELIAS ASPELIN,

SMOLANDUS.

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XXV. JUNII
ANNI MDCCXLIX.

Horis, ante meridiem, consuetis.

U P S A L I Æ.

V I R O,
GENEROSISSIMO atque NOBILISSIMO
Dn. CAROLO WILH.
VON SCHEVEN,

Legionis pedestris MAJORI Strenuissimo,
PATRONO MAGNO.

Quod de Tui Nominis fulgore, Nobilissime Domine, nitorem sibi mutuare discupiat rudis hæc mea Opella, tanto minus miraberis, quanto prolixiori favore, id ut auderem, Ipse veluti me invitasti. Tua scilicet, Nobilissime Domine, in me merita tot tantaque exstiterè, ut ea enumerare, multo minus rite prædicare, ne quidem tentem. Ne vero notam hominis ingratisimi mihi inuri patiar, facere non potui, quin hæc occasione, beneficia Tua, publice, venerabunda agnoscerem mente. Propensissimi animi Tui, mihi præstita documenta, quoties recordor, recordor vero semper, non possum non tali pietatis fervore quasi exæstuarè, ut, quid Tibi, Vir Nobilissime, debeam, ob oculos quidem mihi vivide ponatur, licet, quo debitum solvam, simul, nesciat pia gratisimæque mens. Suscipe interim, Vir Nobilissime, humillimus oro, hanc qualemcunque opellam in signum gratisimi animi, eodemque in posterum, quo hucusque favore, in me, perge. Quod meum esse potest, sedulo agam, scilicet summum venerabor rerum omnium Statorem, suspensis ardentissimis, pro Tua, Familiæque Nobilissimæ incolumitate perenni, permansurus

Generosissimi atque Nobilissimi Nominis Tui

cliens devotus
ELIAS ASPELIN.

CAPITAINEN,
WALBORNE HERREN;
Herr CARL AXEL
LEIJONFLYCHT,
HÖG-GUNSTIGE HERRE.

E Der stora gunst, Vålborne Herr CAPITAINE,
tillåter knapt att påminna sig, huru länge den
sig yttradt emot mig, än mindre til hvad öm-
het hon skridit, om min välfärd, nu snart i sex år.
Min värd om Vålborne Herr CAPITAINENS Kära
Barns undervisning, den tiden, vill ej förflå till ve-
dermåle af tack, emot en full njuten barnarätt. Vål-
borne Herr CAPITAINEN lärer dock tillåta, att jag
smickrar mig med försäkran, om att åga tanckan hos
Vålborne Herr CAPITAINEN, det mitt sinne så uprik-
tigt vördar njuten hög gunst, som den mig upriktigt
ömt vederfarits. Om jag än ägde timmelig veder-
gälnings förmåga, tilstodde dock ej Vålborne Herr
CAPITAINENS Ädla och Gudälskande sinne des ä-
terbärande heldre, än det min upriktiga förbön. hos
Gud, för Vålborne Herr CAPITAINEN och Des För-
nåma Hus kan åstadkomma; hvilken jag ock, med
detta mit lilla Academiska arbetes öfverlämnande, så-
dan nu bitogar, som den i all min lefnadstid blifva
skall, ifrig, ren och upriktig. Framhårdar med o-
föränderlig vördnad, in till min död, så villig, som
jag vet och årkänner mig förbunden att vara

Vålborne Herr CAPITAINENS

Ödmiukaste tjenare

ELIAS ASPELIN.

V I R O,

Admodum Reverendo atque Præclarissimo Domino,

MAGISTRO ANDREÆ HOK,

PASTORI in Fryelid & Hagshult longe meritissimo, FAUTORI suspiciendo, colendo.

VIRO, Plurimum Reverendo & Eruditissimo

DN. SVENONI ROTHOVIO,

V. D. COMMINISTRO in Skatelöf, Thorláhs & Hårlunda Vigilantissimo,

ADFINI, ut unico, ita multo Dilectissimo.

VIRO, Perquam Reverendo & Doctissimo

DN. SAMUELI ASPELIN,

V. D. COMMINISTRO in Fryelid & Hagshult Laudatissimo, FRATRI unico & tenerrimo amore prosequendo.

NE. Plane. Immemor. Vestri. In. Me. Favoris. Amorisque. Præstiti. Videar. Ansam. Publice. Testandi. Quantum. Vobis. Debeam. Non. Dimittam. Rogans. Dignemini. Ex. Hoc. Ipso. Utut. Leviori. Benigne. Tamen. Concludere. Quo. Pietatis. Sacramento. Vobis. Oblitctus. Sim. Vivite. Felices. Et. Me. Vestrum. Esse. Ita. Patimini. Ut. Ego. Vicissim. Dum. Vivam. Futurus. Sum.

Adm. Reverendi, Præclarissimi & Doctissimorum.

NOMINUM VESTRORUM.

Cultor indefessus
ELIAS ASPELIN.

M O N S I E U R.

C'est une chose incontestable, que la meilleure maniere d'etudier c'est, de s'appliquer aux sciences, qui sont profitables à l'état. L'œconomie est en verité une des plus utiles. La Botanique est aussi de ce nombre, à l'égard de l'influence, qu'Elle a dans l'œconomie. Cette consideration me rappelle le souvenir de la belle dissertation, MONSIEUR, que Vous allez donner au public. Tous ceux qui la verront, rendront témoignage de vos progrès dans ces utiles études. Votre travail ne peut, que Vous attirer beaucoup d'honneur. Votre vertu le merite aussi. Pour moi, je m'estime heureux d'avoir trouvé une occasion si favorable de faire éclater publiquement la joye, que je ressens de Votre avantage. Elle m'est si sensible, qu'elle est au dessus de toute expression. Au moins je ne cesserai jamais d'adresser mes prieres au tout puissant, qu'il benisse Vos louables desseins, étant avec beaucoup d'affection,

M O N S I E U R,

de Dyvik le 7.
de Juin 1748.

Votre

Très humble & très-obeissant
serviteur

CHARLES ULRIC LEIJONFLYCHT.

A B T I L

SIN GODE WÅN,

LANDSMAN och SLÅGTINGE,

Herr *E L I A S A S P E L I N*,

Tå Han utgaf sit Academiske arbete: *Om*
Örternas Hushålls nytto.

NU blir Fru Flora känd, bland Hushålls folck, som
årna

Uphielpa Land och Stad, och bägges välfärd värna!

Er vittre Styre Man, och Pindi vårde Lius,

Bör heder, som har täckts Er föra i Thefs hus,

Er Dygd förtiänar lof. Er frågd hvar man lär pris,

Som följa vill the steg, Er flit kan nyttigt visa.

Er lycka gläder mig: Ert framsteg är mig kärt.

Fast lita på Guds vård, vår värnlöshet ofs lårt.

Såsom minnes och vänskaps

vedermåle tillsatt

af

ANDERS NILSSON FORNANDER.

LECTURIS.

Hominem creationis ultimum esse finem, docet, præter sacram paginam, scientia naturalis. Omnia igitur, vel immediate vel mediate, in utilitatem tendunt hominis. Ei ad victum cultumque necessaria, tria subministrant nature regna; uno tamen non posuit loco sapientissimus Creator ea ipsa, quibus opus est homini, sed per totum globum terraqueum dispersit: horum necessitate adactum se sentit homo, ad ea exquirenda, ubicunque locorum inveniri possint. Scientia hæc naturalis res creatas nobis reddit notas, in tribus hisce nature regnis. Nosse & adplicare, duo sunt prædicata, quaquaversum nos vertimus, maxime necessaria; homini ideo, metæ instar, in qua omnia horum regnorum concurrunt, curæ erit, ita omnia eijam ei obvia adtendere, ut notitiam & indolem eorum familiares sibi rite reddat, usibus suis recte accommodet, gloriamque Divinam illustret. Est igitur finis hujus scientiæ admiratio Creatoris & utilitas hominis.

Objecta horum trium nature regnorum nihil aliud sunt, quam mirabilia Creatoris. Jucunditate eorum motus, Cel. D. Præsidem, cum plurimis aliis scientiæ hujus cultoribus, secutus fui in excursionibus botanicis, per floriferos campos, horis æstivalibus. Cum primum multiplicem usum auribus haurirem, quem plantæ vitæ præbent communi, subdolebam, nullum adhuc librum in
lucem

lucem prodiisse publicam, talia experimenta continentem,
excursionibus saltim accommodatum. Perspexi quid
quantumque utilitatis eiusmodi opera curiosis œcono-
mis, popularibus meis patriæque meæ longe carissimæ
esset adlatura. Existimavi igitur, hoc etiam opus nec
Philosophiæ studioso fore inconveniens, curam in id in-
tendens, ut audita lectaque colligerem, & Tecum,
B. L., Speciminis Academici loco communicarem, spe-
rans fore, ut, licet opusculum hoc mancum & pro mo-
dulo tantum ingenii mei perbreve sit, eis saltim inser-
viat, qui præta ridentia, oculis botanicis perlustrare
cupiunt, si non pluribus; ne simus talpæ in arvis. In
enumerandis hisce usibus, Cel. D. Præsidis methodum,
in Flora Svecica susceptam secutus sum, nec ultra eam
exspatiatus vel ad plantas exoticas vel nostratum hor-
tenses; sed id tantum egi, ut nomini ipse usus quoque
adderetur. Ea præsertim indicavi & recensui, quæ
vestimentis, cibis, domibus & utensilibus apta sunt. Per-
multa alia adnectere potuissem, nisi vel res angusta
domi obicem posuisset, vel animus non fuisset totum jam
conscribendi volumen. Hosce quam maxime innocuos co-
natus, B. L., si æqui bonique iam consulueris, opuscu-
lum hoc, Summo favente Numine, forte, aliquanto cy-
tius, lingua expositum vernacula, expectes. Vale.

B. C. D.

I.

SALICORNIA falsa planta, pecoribus gratissima. Aceto præparata, in Anglia, uti portulaca, cum acetariis editur. *Raj. hist. 211. Souda Hispanorum vitriariis inservit. It. Got. 269.*

4. **LIGUSTRUM.** Sepibus hortorum operique topiario præstantiorem vix habemus fruticem. Præstat ligustrum ex insula Orost, quam ab exteris accessere regionibus. *It. West. 192. Vinum, baccis tinctum, nigrum evadit; colorem alias rubrum cærulescentem e baccis eliciunt chartularum lusoriarum confectores. Raj. hist. 1603.*

8. **VERONICA** succedaneum Theæ vulgi.

12. **VERONICA**, priori, loco Theæ, præstat. *Act. Berol.*

21. **PINGVICULA** flavedine crines tingit, gumi- que instar capillis contorquendis inservit. *Sim. Paul. Succus tumores & fissuras uberum vaccarum sanat. Raj. Lac compactum Lapponum (tætmiðlek) hujus foliis præparatur. Fl. Lap. 11. ☿ ovibus noxia; pediculos decoctum fugat. It. Got. 238.*

A

27. LX.

27. LYCOPUS, exsiccat & coctus cum vitriolo, nigro inficit colore.

29. ANTHOXANTUM suaveolens odorem fœno gratissimum conciliat. *Scheuch. gram. 239.*

30. VALERIANA. *Radix felium amasia.*

32. VALERIANA. *Folia primo vere pro acetariis colliguntur.*

35. SCHOENUS paludes profundas & cespitosas foecundas reddit. *Folia demetuntur in Gotlandia, hisque domus teguntur. It. Got. 230. Insulæ natantes ex hujus radicibus deducuntur. Scheuch. gram. 377. Radices turfæ seu cespites generant. Ibidem.*

38. SCIRPUS, luxuriante reptatu, silvas steriles foecundas sæpe reddit.

39. SCIRPUS. Uti sequens lacuum & fluviorum ripis, ita hic maritimis fertilitatem adfert.

40. SCIRPUS tuguriis tegendis aptissimus; Smolandi vero eo clittas ferunt. Pro pabulo boum metitur.

41. SCIRPUS suum deliciae. *Kalm Bab. 183. 204.*

42. SCIRPUS turfæ cespitosas plerasque in paludibus profundis efficit. *Fl. Lap. 20. 7. Difficile putrescit, & in humum transit. ibidem 8.*

44. ERIOPHORUM. Ex seminum pappo pauperes pulvinaria conficiunt. *Fl. Lap. 22.*

47. NARDUS invisum gramen foenimeffloribus; falcem enim sæpius eludit.

48. PHALARIS eximium pabulum locis ripis adjacentibus.

50. PHLEUM pabulum optimum; non tamen promiscue.

52. ALOPECURUS. Vix datur gramen svecicum, quod majori cum fructu udis & subficis feratur locis. *It. Oel. 90. 150.*

54. PANICUM in agris nimis luxuriat.

35. MILIUM svaveolens pellit insecta & tineas.
It. Oel. 60.

59. AGROSTIS purgat fistulas tabacinas. *Fl. Lap.*
 44. Lætum pabulum in aridis.

63. AIRA locis fertilissimis præstantissimum pabulum. *Act. Stock. 1742. p. 30.* Hinc a cuprimontanis Dalekarliæ maxime colitur.

67. AIRA pabulum mollissimum.

70. AIRA pro corollis svaveolens. *It. West. 145*
 Pellit tineas.

73. POA maximum & præstantissimum pabulum in aquosis. *It. West. 44. 160.*

78. POA frequentissimum pabulum in campis; intactum vero post florescentiam, relinquitur a pecoribus.

82. CYNOSURUS. Inde saltus tritonum. *It. Oel. 66. Got. 235.*

84. BROMUS abundat in agris sterilibus, in augmentum frumenti pro pauperibus.

88. BROMUS altissimum & fertilissimum pabulum in pratis.

89. BROMUS pabulum in aridis.

90. FESTUCA anserum & boum cibus. Gramen mannæ esculentum prutenicum. *Loëf. Prus. 108.*

91. FESTUCA pabulum præstans in humo spongiosa & fœcunda. *Act. Stock. 1742. p. 62.*

95. FESTUCA oves primario alit. *It. xl. 72. Got. 256. 284.*

97. AVENA agrorum pestis. Eradicatur, accensis stipulis, post messem, frequentique aratione, agro quieto post germinationem. Dalekarli in cibum eam vertunt, ante maturitatem dissectam. *Semina* in horreo ad parietes usque repunt. Inde Hygrometrum Johrenii.

(3)

98. AVENA pabulum gratisimum, fertilissimum. *Aët. Stockb. 1747. p. 60. Radix a suisbus præcipue expetit.*

99. ARUNDO maxime longæva; tectis utilis; fœni succedaneum, storeisque hortorum apta. Gypsiis pro basi infervit. *Fl. Sv. 99. Panicula viridi tingit colore. It. West. 93.*

100. ARUNDO præstans pabulum in paludibus.

101. ARUNDO pabulum præbet locis ficcis.

102. ARUNDO arenam volatilem coërcet. *It. Oel. 139. Got. 205.*

103. LOLIUM temulentiam & fere cæcitatem inducit. *It. Got. 223. 245.*

104. LOLIUM, Anglis Raygrafs, præstans pabulum in pratis Anglorum.

105. TRITICUM. *Radices* in annonæ caritate pro pane adhibentur: sunt alias Suum deliciae; *folia* vero Canum vomitorium.

106. SECALE. *Radices* pro pane, annona urgente, venduntur. *It. Got. 331. Arenam domat volatilem in Belgio.*

112. SCABIOSA floribus fœnifecium indicat. *It. Got. 253. Folia* viridi tinctoria. *It. æl. 97. 101.*

114. ASPERULA svaveolens pellit tineas. *It. æl. 60. Aët. Stockb. 1742. p. 27.*

115. ASPERULA, succedaneum Rubiæ tinctorum, rubro tingit colore. *It. Gotb. 238. Aët. Stock. 1742 p. 20.*

116. GALIUM. *Flores* svaveolentes pavimento inspergunt ruricolæ. *It. æl. 158.*

118. GALIUM. *Radices* rubro tinctoriæ. *fl. Lap. 60.*

120. APARINE, noxia planta in hortis pisco confitis.

131. CORNUS. *Oleum* expressum e baccis, pro lucernis, in agro Tridentino infervit. *Mathiol. Lignum duris-*

durissimum tornatoribus loco buxi, lanionibus ad verucula in usu est, carnes enim penetrat. *Raj. hist. 1592.*

132. CORNUS. *Baccas* pueri in cibum sæpe vertunt.

133. EVONYMUS eximius frutex ad sepes vivas in hortis. *Ex ligno* colos præstantissimos tornant Galli.

Raj. hist. 1621 Pulvis baccarum pediculos puerorum necat

134. TRAPA. *Nuces* esculentæ sunt

135. ALCHEMILLA decocta pro sophisticatione usurpatur.

138. CUSCUTA noxia lini agris & lupuletis; tingit purpurascente colore.

139. POTAMOGETON aquas piscibus pacatas reddit.

149. MYOSOTIS β ovium venenum. *Got. 335.*

152. LITHOSPERMUM rusticarum Helsingicarum pigmentum cosmeticum.

158. ECHIUM, apibus gratisimum, sæpe feritur in hortis.

161. PRIMULA. *Flores* vinum, *radix* cerevisiam fragrantem efficiunt.

162. PRIMULA solum subhumidum sterileque (Kalljord) indicat. *It. æl 146.*

163. MENYANTHES, loco Humuli, a pauperibus in Uplandia, adhibetur in cerevisiam. Panem e *radice*, premente annona, rarius præparant Boreales. *Fl. Lap. 80.*

171. CONVULVULUS, planta agris noxia.

184. HYOSCYAMUS. *Radices*, pro pastinacis in cibum interdum assumptæ, infatuarunt. *vid. Exper. Arch. Rosen Prog.*

185. DATURA malè notata planta.

187. VERBASCUM sepes ornat.

189. SOLANUM sepes ornat; tinctoria est. *Ramis* ad vincula cantharorum utuntur eorum confectores.

190. HEDERA in hortis ad opera topiaria & ambulacra tecta idonea est. *Lignum radice* futoribus ad cultellos lævigandos, cum ad cotem acuendo asperiores facti sunt, utile est. *Raj. Syn. 459.*

191. LONICERA pulcher frutex in hortis ad ambulacra tecta. *It. West. 131. 201.*

192. LONICERA ad sepēs vivas in hortis aridis idonea. *Rami* fistulis tabacinis conficiendis inserviunt. *Lignum* durissimum inter omnes arbores sive canas, aptissimum dentibus textorum & pratorum pectinum.

193. RHAMNUS sepēs pulcherrimas, altas & virides constituit. *Cortex* luteo purpurascēte tingit colore. *It. oel. 58. Got. 175. 209. Succus viridis*, pictoribus inserviens, e baccis exprimitur.

194. RHAMNUS. *Carbonibus* ad pulverem pyrium utimur. *It. Got. 319. Baccæ* viridi tingunt colore. *It. oel. 31. Cortex* vero luteo. *Got. 175.* Smolandī ad vincula cantharorum hunc seligunt; aucupes hoc ipso retia sua viridi tingunt colore.

195. RIBES sepēs humiles & tonsiles in hortis constituit. *Baccæ* tam crudæ eduntur, quam in vitreis vasis asservatæ; immaturæ lectæ in robem adhibentur; hic præterea fructus variis modis in cibum transit.

196. RIBES. Sepēs minus commodæ ex hoc interdum conficiuntur. *Baccæ* quibusdam in deliciis sunt. *Dysentericæ* febrili boum primaria medicina fuit. *Sauv.*

197. RIBES Frequentissimus frutex ad sepēs humiles in hortis. *Baccæ* in robe & mensis secundis expetitæ.

198. RIBES. *Fructus* minus expeditus, cum fere fatuus: *Frutex* ad sepēs in hortis usurpatur. *Lignum* durum & tenax dentibus pectinum pratorum aptum.

200. ASCLEPIAS. Planta, gelu tacta, editur ab equis. *Pappus pro fomite. Alp.*

208. CHENOPODIUM. *Turiones* more Asparagi præparantur & eduntur ab Anglis. *Raj. Syn. 156.*

219. ULMUS. *Folia* ovibus & bobus pabulum præstant *Lignum* primarias nobis præbet carinas navium; inde Anglorum Magnatibus cistas sepulcrales pretiosissimas suppeditat, quod sero corrumpitur. Usurpatur etjam ad fabricas ligneas, quibus lintea complantur, cum & glabrum & durum sit. *Lignum* pulchre variegatum, seligitur ad cistas pulchriores loco oleæ. Cumque valde tenax, ad axes, rotas molendinarias prelaque adhibeatur. Ad ambulacra gratissima arbor, ob jucundam & viridem comam. Nihil damni sentit fertilitas graminum ex hujus plantatione. *It. West. 66.*

220. ERYNGIUM. *Radices* pro asparago eduntur.

223. DAUCUS. *Radix*, in hortis culta, in cibo frequens.

227. SELINUM. *Radix* masticatorum Lapponum.

231. HERACLEUM. Rustici in Siberia spiritum ardentem ex hoc destillant. *Gmeld. Siber. I. pag. 14.*

233. ANGELICA. Lappones *caules* crudos decoratos in deliciis habent. *Fl. lap. 101.*

237. OENANTE. *Radix* homini venenatissima. *Boerb.*

238. PHELLANDRIUM equis paraplegiam efficit. *It. West. 46.*

239. CICUTA bobus lethalis est. *Fl. lap. 103. It. West. 98.*

240. ETHUSA hominibus & anseribus noxia. *It. Got. 165.*

242. SCANDIX in cibariis recepta in hortis seritur.

243. CHÆROPHYLLUM luteo tingit colore, *It. West. 3. viridi etjam. Act. Stock. 1742. p. 27.*

245. CARUM in pane, pulte spirituque frumenti pro condimento adhibetur, copioseque Londini Gothorum feritur. *Aët. Stock. 1744. p. 233.*

247. AEGOPODIUM vere pro olere colligitur.

248. APIUM. *Radix*, in hortis culta, frequens pro olere.

250. SAMBUCUS in Scania juxta domus feritur, hominibus tamen noxia umbra. *Baccæ licet vulgo sudoriferæ sint; gallinis tamen lethales. Barth. Cent. 4. p.*

248. *Lignum durum & flavum a tornatoribus loco buxi feligitur.*

251. SAMBUCUS. *Baccæ violaceo-tinctoriæ. It. æl. 31.*

252. PARNASSIA. *Flores scenifecium indicant.*

257. DROSERA obvibus noxia. *Barth. aët. 4. p. 162.* Gothoburgi imponitur filtro, ut lac a boletis depravatum emendetur.

263. ALLIUM lac boum odore & sapore inficit in Gotlandia. *It. Got. 169.* In lupuletis plantas; in hortis talpas; in domo mures arcere fertur. *Fl. Sv. p. 93.*

294. CEPA lac odore & sapore inficit. *It. æl. 91.* In hortis colitur in condimentum coctorum piscium & pullorum meleagridum cibum.

265. CEPA vere pro olere colligitur.

266. PORRUM itidem lac & butyrum inficit in Gotlandia & ælandia, ubi inter olera coquenda etjam usurpatur.

268. ANTHERICUM ovibus noxium censetur, gramenque ossifragum audit. *Barth. aët. 2. p. 126. 232. Fl. lap. 136.*

270. ORNITHOGALUM, in annonæ caritate, pro pane venditur.

272. ASPARAGUS. *Turiones* altilis ab hortulariis studiose excoluntur in gulæ irritamentum.]

274. CONVALLARIA. Radix, urgente annona, pro pane infervit. Menand. Satagund. 31.

277. ACORUS. Radices spiritui frumenti imponunt nostrates.

279. JUNCUS corbibus & nassis aptus; ex medulla elychnia candelæ conficiuntur. It. West. 184. Medullam spongiosam thecis pro ornatu adglutinant nostrates.

287. JUNCUS ovibus noxius cenfetur a rusticis Smolandia.

290. BERBERIS. Bacca pro acetariis colliguntur. Cortex lixivio maceratus flavo tingit colore. Rajbist. 1605. Succus loco citreorum ad potum Puntsum usurpatur. Ankarcona. Hortis sepes tonfiles & præstantes subministrat; durus certe est frutex.

295. RUMEX. Lapponum lac acetosatum ex foliis præparatur. Fl. Lap. 130. In hortis colitur pro embennatibus. E seminibus, in annonæ caritate, panes, nimis tamen adstringentes, præparari solent. Radix siccata pulchre tingit rubro colore. Ruland.

296. RUMEX agris molesta planta.

298. TRIGLOCHIN bobus pabulum gratissimum falso sapore. Act. Stock. 1742. p. 147.

303. ACER pulchra arbor ad ambulacra & sepes vivas. Vere fauciat aquam stillat, ex qua saccharum præparari potest. Lignum album, leve & læve usurpari solet ad manubria bombardarum & instrumenta opificum; tornatores etjam varie varia inde elaborant vasa, eaque pulcherrima & subpellucida. Radicis materie, quæ crispa est, ad cochlearia exsculpenda rustici utuntur nostri.

304. EPILOBIUM. Pappum feminum loco bombycis nuper substituit Westbeck. Radix sub terra crasse & copiosissimos exserit turiones.

309. ERICA campos steriles operit, prata autem sterilia reddit. Apibus gratissima mel copiosissime suppeditat; hac vero abundante, mel rufescit. *It. æl. 124.* E pratis sæpe expellitur, si muniatur sepe intacta. *It. æl. 94.* Hac cibum coqvunt silvis destituti occidentales nostri. *It. West. 183.* In hortis copiose defossa aquam transmittit. In Smolandia ovibus & capris substernitur, & ad magnam collocatur copiam in areis stabulorum pecorum, ut sicciiores evadant; indeque fimeta multum capiunt augmenti. Loco humili cerevisiæ imponitur in Anglia. *Plot. Staff. 379.* Scoti montani ex erica compacta, radicibus deorsum versis, mollissimos parant lectos.

311. DAPHNE pulcherrimus frutex, primo vere florens, nive adhuc remanente. *Baccis* lupi & vulpes occiduntur.

312. VACCINIUM loca macerrima indicat. *It. West. 131.* *Baccæ* a pueris & meleagridibus expetuntur, sed temulentiam sæpe inducunt.

313. VACCINIUM. *Baccæ* recentes sapidæ; exsiccatae in jusculis, pro robe quoque usurpantur: tingunt alias purpureo & rubro colore.

314. VACCINIUM. *Baccæ* acidæ; recentes vero conditæ in robe expetuntur. *Cappatialmas* Lapponum ex *baccis* conficitur. *Fl. Lap. 145.*

315. VACCINIUM. *Baccæ* acidissimæ vix esculentæ, nisi exprimantur in succum, qui tamen, copioso saccharo præparatus, palato arridet. *Baccis* in coctione alba argentifabri utuntur. *Fl. Lap. 145.*

318. PERSICARIA. *Radix* in hortis maxime reptatrix.

320. PERSICARIA planta corrosiva, acerrima, cosmetica, luteo etiam tinctoria.

323. HELXINE agris noxia planta; *semina* vero esculenta hominibus & avibus,

324. HELXINE in agris Scaniae campestris, eis-
que sterilissimis copiose feritur, summo cum lucro;
pulti vero praecipue sacrata videtur. Planta viridis,
vix autem sicca a pecoribus editur. Cortices seminum
inter tecta hybernaculorum collocant Belgae. *Act.*
Stock. 1744. p. 119.

339. ARBUTUS loca sabulosa siccissima tegit.
Planta coriaria inter nostrates primaria; cano nigroque
tinctoria. *Act. Stock. 1742. p. 28. It. West. 110. Fo-*
lia, tabaco mixta, fumo hauriuntur, Act. Stock, 1743.
292. Bacca insipidae vix esculentae.

340. ARBUTUS. Bacca atrae & subfatuae, lap-
ponibus tamen interdum pro cibo sunt.

341. LEDUM graveolens fruticulus pediculos pe-
corum necat, Oleum destillatum cum betulino co-
ria Rufforum distingvit. Pro humulo a pauperibus in
cerevisia conficienda adhibetur; sed cephalalgiam in-
ducit.

349. SCLERANTHUS coccum tinctorium polo-
nicum praebet. *Act. Ups. 1742.*

346. SILENE. Caulis articuli viscidus infecta ad-
glutinant.

369. ALSINE pullis gallinaceis & passeribus
grata.

377. SPERGULA in agris macris nimis luxuri-
ans, It. West. 56. annona premente, panem egenis
suppetit. *Fl. Lap. 190.*

383. AGROSTEMMA agros ornat. Semina fru-
mento mixta panes intrant.

385. OXALIS. Folia in acetariis interdum reci-
piuntur; Folia etiam consuetudine humidam tempesta-
tem significant.

388. SEDUM, Belgis Tripmadame, oleraceum.

395. SEMPERVIVUM a Smolandis in tectis feritur, ut humus adfigatur.

396. PADUS arbor florens speciosissima & fragrantissima est. *Baccæ* ingratae, quibusdam tamen esculentae. *Surculi* ob flexilitatem ad manubria flagellorum in usu sunt. *Rami* non excorticati ad manubria fistularum tabacinarum usurpantur. *Lignum* leve & flexile ad manubria bombardarum idoneum.

397. PRUNUS frutex ad sepes valde spinosus; nimium vero repit. *Baccæ* vino inditæ idem fragrantissimum & sapidissimum efficiunt. *Lignum* durum, tenax dentibus pectinum pratorum utile.

398. CRATÆGUS. *Baccæ* esculentæ & flatulentæ; siccatæ autem panem annonæ præbent caritati, ex iis cerevisia & spiritus destillari potest. *Ligni* materies durissima, tenacissima & glaberrima est, ideoque idonea ad axes, rotas & scipiones, unde fabri lignarii hanc maxime expetunt.

399. CRATÆGUS frutex ad sepes vivas præstantissimus, cum spinosus, rigidus, non reptans, tonsilis sit; in campestribus etjam præ reliquis luxuriat. *Ligni* materia tenacissima, durissima ad rotas molendinarias maxime expetita.

400. SORBUS. *Baccæ* laqueariis, in irritamentum passerum, affiguntur; gallinis etjam in cibo sunt. E baccis destillatur spiritus; sed parce. *Folia* pecora edunt. *Cortex* exsiccatus & comminutus pro pabulo pecoribus & equis porrigitur in Norlandia. *Ligni* materies mensis conficiendis inservit, cum solida tenaxque sit: radiis rotarum, temonibus, manubriis fistularum tabacinarum aptissima. Nodosos suos baculos ex hac arbore, arte præparant rustici, dum adhuc crescit.

401. PYRUS silvestris spinosa est mater omnium fati-

fativarum. Præstat plantata infitioni & inoculationi instituendæ svavioribus varietatibus. *Lignum* instrumentis opificum conficiendis valde idoneum, unde a tornatoribus quoque expetitur, cum læve, compactum & vitreum ferme sit.

402. PYRUS. *Fructus* acidus cum lacte & aqua coctus rusticis in cibum & potum transit. *Cortex* luteo-tinctorius. *Act. Stock. 1742. p. 26.* Infitionis ergo in hortis plantatur cum talpæ radices non destruant. Proxime post cratægum (399.) durities hujus ligni ad rotas molendinarias aptissima est.

404. FILIPENDULA. *Radix* tuberosa suis in deliciis est; eam igitur eradicando, prata depravant.

405. FILIPENDULA loca paludosa & frigida indicat. *It. æl. 91.* Sub feriis rusticorum pavimento infertur, ut aërem purificet gratumque excitet odorem.

406. ROSA florens pulcherrima in sepibus, aculeisque præstantissima habetur. Est forte præsidium multis plantis annuis, ejus sub umbra tuto fructificantibus, quæ alias certe essent periturae. *Baccæ* exacinate coqvuntur in jusculis palato gratis; inque menfas secundas non inepte condiuntur. *Gallæ* sunt Bedeguar officinis dictæ, propria infecta solventes.

408. RUBUS. *Baccæ* sapidissimæ variis modis condiuntur, vinumque dant gratum. *Caules*, qui semel florere proxime subsequente hieme pereunt.

409. RUBUS sepibus vivis implicandis præstans.

410. RUBUS agris, præsertim in Roslagia, molestus, nimis reptando. *Baccæ* vinum svavisimum reddunt: crudæ etjam, vel conditæ palato arrident.

411. RUBUS in sterilibus pratis repens. *Baccæ* a pueris præsertim leguntur.

412. RUBUS. *Baccæ præstantissimæ, sapidissimæ & fragrantissimæ sunt inter omnes Europæos fructus; hinc non tantum crudæ, sed conditæ etiam in deliciis sunt: vino insuper infusæ idem suavissimum reddunt. In hortis facilis est plantatu, nive autem tegendus, æstateque arbusculis sepiendus, ut umbram obtineat.*

413. RUBUS loca turfosa, paludosa, sterilissima & frigidissima occupat. *Baccæ crudæ esculentæ sunt; conditæ vero in robe usurpantur.*

414. FRAGARIA. *Baccæ crudæ cum saccharo lacte vel vino mixtæ in deliciis sunt; nostratibus frequentissimæ.*

415. POTENTILLA variat foliis luteis & albis ratione soli. *Prata sterilia efficit.*

416. POTENTILLA. *E fruticulo scopas parant celandi. In hortis pulcherrimus sepius arearum minimis; tota enim æstate floret.*

421. TORMENTILLA. *Radix, in insulis Faroënsibus, coriaria, & pro suum alimento colligitur. Barth. Act. 1671. p. 49. A Lapponibus ad pigmentum corii masticata radix recipitur. Fl. Lap. 113.*

423. GEUM. *Radix cerevisiæ addita, eandem Caryophylli odore inquinat, & ab acelcentia præservare fertur.*

426. NYMPHÆA. *Folia aquam reddunt pacatam. Pisces fovere creditur; E radicibus autem & foliis sues pinquescunt. Pellit gryllos domesticos fumo vel esca.*

431. ACTÆA butones adlicit. *Baccas noxias habet.*

412. TILIA ambulacris & sepius præstans; *foliis, floribus suaveolentibus, umbraque grata: pratis favet, facileque tonditur. Cortex, aqua maceratus ido-*

idoneus funibus nasisque conficiendis. *Carbo*nes pluris faciunt pictores, ad præludia figurarum aptos; in pulvere pyrio hi etiam magni habentur. *Raj. Ligni* materies mollis, levis, glabra, facilis sectu; hinc à sculptoribus simulacrorum ad simulacra; a futoribus ad calcaria lignea, menfas, quibus coria secantur, cum cultri aciem non retundat, expetitur. Ob levitatem capisteriis seu ventilabris fabricandis infervit: porosa autem est, adeoque ad vasa, liquores adservatura, pæne inepta.

439. RESEDA luteo-tinctoria. *Act. Stock. 1742* p. 25. Pretium colligi potest ex *It. West. 110.* A tinctoribus colitur *ibm 127.* Spica ad solem nutans indicat, etiam nubilo cælo, die nocteque horam.

441. ACONITUM. *Radix* lupos, aqua autem cocta pediculos pecorum occidit.

442. ACONITUM omnia omnino pecora necat; (vix vero eqvum) hinc eradicanda est. *Act. Stock. 1745. p. 217.*

444. STRATIOTES vermes & insecta aquatica alit, hinc *Zoologis* grata. Ob spinas fœnimeffloribus, nudis incedentibus pedibus, invisa.

450. ANEMONE bobus hæmaturiam sæpe efficere fertur.

458. RANUNCULUS acris est, a pecoribus & jumentis intactus, relinquitur.

460. RANUNCULUS vere pro olere colligitur. In hortis nimis luxuriat reliquas pellendo plantas.

466 RANUNCULUS a bobus intactus relinquitur: difflorens fœnifecii tempus significat.

472. RANUNCULUS grata angvillis planta fossas replet.

473. CALTHA. A bobus plantam intactam vidimus; hinc falso fertur reddere butyrum luteum. *Flores*
non

non dum explicati, more Capparidum præparati, capparidum succedaneum quibusdam evadunt.

476. TEUCRIUM graveolens lac alliaceo inficit odore. *It. Got. 292.*

477. THYMUS. *Flores* apibus gratissimi.

480. ORIGANUM lanas rubro vel purpurascente tingit colore. *It. æl. 97. 98. 101.*

481. MENTHA copiose comesta lac coagulari non admittere fertur: prata efficit sterilia.

483. GLECHOMA prata etjam imacerat.

484. BALLOTA bobus medicina est. *It. Got. 209.*

486. NEPETA felibus grata est.

489. STACHYS bufonibus gratam præbet umbram.

490. STACHYS. *Radix* carnosâ suibus gratissima.

501. ANTIRRHINUM graveolens usurpatur ad abigendas muscas e domo.

503. RHINANTHUS. *Capsulæ* semina quatientes scœnificium indicant. *It. Got. 238.*

505. PEDICULARIS loca paludosa frigidaque significat. *It. West. 4.*

511. MELAMPYRUM ob frequentiam in Svecia australi agricolis invisâ planta, præcipue cum farinam frumenti nigricantem reddat.

513. MELAMPYRUM bobus gratissimum, inde lac & butyrum pingvissimum & eximie flavescens evadit. *Fl. Lap. 240.*

519. OROBANCHE, Skjerf-frô, cod. Frid. Svec. Tit ædil. 8. 4., exterorum agris invisâ, nobis vix metuenda.

522. LINNÆA loco Theæ commendanda.

523. DRABA in Smolandia tempus secalen ferendi florescentia indicat. Racemus nutans instantes imbres aut prementem noctem portendit. *Hort. chif. 333.*

530. THLASPI nimia copia agris sæpe molesta est. *l. 47. 156.*

531. **THLASPI** campos argillosos indicat.
533. **LEPIDIUM** ad gulæ irritamentum colitur.
537. **COCHLEARIA** pro olere vernali & medicina feritur.
540. **COCHLEARIA**. *Radix* culta, cruda vel cocta, piscibus vel carnibus addita, comeditur.
541. **MYAGRUM** lini agris molestissimum. A Germanis feritur, pro oleo expresso.
543. **ISATIS** cæruleo-tinctoria. *It. West. 110. æl.*
544. Culturam vide *West. 127*, præparationem *West. 128*.
546. **BRASSICA** Smolandia agris invisa.
547. **BRASSICA**. *Radices* sapidissimæ coluntur in hortis. In agris Gotlandiæ sæpe nimis luxuriat. *Got. 240*. Serenda est ad oleum exprimendum ex seminibus. *ib.*
548. **SINAPIS** agris humidis, apricis, hordeo confitis, quam maxime noxia. *It. æl. 110. 133. Got. 183. 241. West. 30. 72.*
549. **SINAPIS**. *Semina* pro intinctu carniùm.
551. **SISYMBRIUM**. *Folia* pro olere vernali antiscorbutico colliguntur.
553. **SISYMBRIUM**. *Seminum* 3j cum 3X pulveris pyrii mixta, bombardæque indita & explosa, ita bombardam præparare fertur, ut dein longiorem attingat metam.
557. **ERYSIMUM** pro olere vernali colitur.
558. **ERYSIMUM** odore & sapore alliaceo, uti 476.
568. **RAPHANUS** agris Smolandia & Westrogothiæ copia sua molesta.
570. **CRAMBE** cocta quibusdam in cibum transit; sed nisi diu coquatur, & sufficienter pingvedine saturetur, temulentiam efficit. *It. West. 189.*
581. **MALVA** olim in olere cocta.
587. **GENISTA** luteo-tinctoria. Exteri hanc colunt campis siccis in pabulum ovium. Sepes humiles in hortis constituit.

589. SPARTIUM apud exteros in hortis ad sepes colitur.

591. ASTRAGALUS dulci gaudet radice.

594. ANTHYLLIS ovibus grata. Variat florum colore ratione terræ. *It. Got. 272.*

597. OROBUS. Verosimile videtur, hujus radicem eibum fuisse, a Dione, in Severi Imperatoris vita, memoratum, quo usi Britanni, ut per aliquot dies, ab hostibus pressi, famem & sitim tolerarent. *Raj. hist. 916.*

599. LATHYRUS præstantissimum in pratis pabulum. Melem hanc edere fertur. *Menand Satag. 29*

600. LATHYRUS in pratis paludosis eximium pabulum.

601. VICIA in Scaniæ agris præsertim feritur, a qua equi brevi pingvescunt; a suis, gallinis & columbis semina expetuntur.

605. VICIA agris sæpe molesta, pratis vero pabuli ergo grata.

608. PISUM. Hujus seminibus accolæ littoris Oxfordiensis, annonæ caritate 1555 pressi, se suosque sustentarunt. *Gesn. Aquat. 4. p. 256.*

609. LOTUS eximium pabulum in pratis.

611. TRIFOLIUM pabulum gratum in collibus ficcis.

612. TRIFOLIUM præstans est pabulum. Varietas β , serenda in arvis & pratis, ex indigena planta. Flores loco Theæ a non patricis sorbentur.

615. TRIFOLIUM eximium pabulum in pratis, feritur etiam in arvis. E floribus panis succedaneus *Chambroch* ab Hibernis præparatur. *Fl. Lap. 273.*

618. TRIFOLIUM in Angliæ pratis feritur ob fœni præstantiam.

619. TRIFOLIUM pabulum præbet eximium locis campestribus. Arcet tineas inter vestimenta positum. *æl. 60.*

620. **MEDICAGO** omnium omnino præstantissimum est pabulum, locis elevatis, siccis & apricis. *Aët. Stockh. 1742. 191 It. Got. 142.* De cujus usu & cultura vide *It. West. 2.*

621. **MEDICATO** præstans est gramen in pratis, sed bienne tantum. *It. West. 2.*

622. **ONONIS** aratoribus Scaniæ campestris nimis tenax & invisa. *It. Got. 292.*

625. **HYPERICUM.** Spiritum frumenti purpureo colore floribus tingunt rustici.

627. **LEONTODON.** Folia primo vere pro acetariis colliguntur.

633. **HIERACIUM** coccum producit polonicum. *Aët. Ups. 1742.*

639 **HIERACIUM** luteo tingit colore.

642. **SONCHUS** reptatu agris admodum infestus. *It. West. 224. 207.*

643. **SONCHUS**, agris pisifatis, molestus. Hieme tener pro acetariis ab exteris colligitur.

644. **SONCHUS.** *Caules* crudos & decorticatos edunt Lappones. *Fl. Lap. 296.* In hortis cum usu ferentur pro olere.

947. **SCORZONERA.** Radicibus sues delectantur, sed pratium læditur.

648. **TRAGOPOGON.** Flos aperitur hora III, a. m. clauditur hora IX. *Hort. Ups. 243.* Radix Salicicolitur etiam culinariis in hortis. Radix more Asparagi cocta cum Asparago sapore certat.

650. **CICHORIUM** cultum sapore mitius & esculentum evadit.

651. **ARCTIUM.** *Caules* decorticati, antequam capitula gignunt, crudi coctique manduntur. *Lauremb. Capitula* ovibus & pueris invisa & adhærentia.

653. **ONOPORDUM** in campestribus agris sæpe molestum.

654. **CARDUUS** agris minus gratus; in pascuis vero annuarum plantarum fructificationes sæpe conservat.

658. **CARDUUS** agris luxuriando invisus.

659. **CARDUUS** in pratis paludosis fœnimessoribus molestus. Ex hujus altitudine prognosticon infrequentis hiemis & nivis, Smolandia & Wermelandiaë ruricolæ sibi formant. *It. West. 236.*

660. **SERRATULA** ceruleo-tinctoria. *Fl. æl. 10. 34. 224. West. 110.*

662. **SERRATULA** reptatu agris maxime infesta. *It. æl. 127. Pappus pro plumis usurpatur. It. West. 255.*

663. **BIDENS** fulvo tingit colore. *Act. Stock. 1742. p. 24. It. æl. 58. 98. 101. Semina ovibus adherent.*

666. **TANACETUM**. Feminae in Westrobotnia hoc ante partum utuntur. *Fl. Lap. 295.* Demortuorum cadavera hoc ipso a putredine diutis conservant Elfdalenses.

667. **ARTEMISIA** agris Smolandiaë maxime invisus.

670. **ARTEMISIA**, ab ovibus comesta, Carnes amaras reddit. Cerevisiæ acidæ vel vino infusa aciescentiam tollit. Hanc pulices fugare fertur, si ea ipsa corpus fricare lubet.

684. **DORONICUM**, Smolandiaë rustici *folia* in defectu tabaci fumant. *Fl. Lap. 304.*

695. **INULA** juxta ædes rusticorum in medicinam domesticam colitur; fumus culices pellit.

696. **INULA** solum sterile & frigidum indicat, in pratis igitur minus grata planta. *It. Got. 299.*

698. **BUPHTALMUM**. *Flores* luteo-tinctorii. *It. Got. 223.*

702. **MATRICARIA** a balneatoribus expetita; agris secalinis molesta.

703. **ANTHEMIS** fœtida, bufones adlicit. *It. West. 205.*

708. CENTAUREA. Radix aratoribus nimis te-
naax. *It. Got. 299.*

709. CENTAUREA luteo-tinctoria. *it. West. 307.*

710. CENTAUREA nimia sua copia agris fecalinis
sæpe invisa. Floribus utuntur, tabacum qui fumant pro
condimento. E floribus habemus pigmentum cærule-
um, literis inserviens.

711. CNICUS. Folia in Russia coquantur pro bras-
sica.

712. CALENDULA. Flores tingunt luteo colo-
re fere uti crocus.

744. CALLA. Panis succedaneus e radice, anno-
na urgente, a Borealibus nostris præparatur. *Fl. Lap. 329.*

749. CAREX arenam volatilem domat. *it. æl. 139.*

762. CAREX primarium gramen in paludibus li-
mosis & silvaticis.

767. CAREX præstantissimum in pascuis palu-
dosus gramen, cespites constituens, quæ scenum ma-
xime augent.

768. CAREX eximium gramen in pabulum bo-
um, ad ripas fluviorum & fossas. Hoc gramine in-
tentissimum gelu eludunt Lappones. *Fl. Lap. 330.*

769. CAREX frequentissimum gramen locis hu-
midis, noxium vero pratis ficcioribus.

771. SPARGANIUM fluvios & lacus pacatos
reddit. *It. West. 263.* Bobus gratissimum, pisces adlicit.
Fl. Lap. 345

772. TYPHA. Pappo pauperum culcitrae im-
plentur.

773. URTICA a pullis meleagridum editur.

774. URTICA primo vere in oleris coquitur ;
sicca vero ovium est pabulum. *It. Got. 305.* Bobus lac-
adauget ; at caule siccato & aqua macerato fila sub-
ministrat.

775. ALNUS α) loca humida, β) montosa, frigida, perflata desiderat. Pratis favet. Ne ripa adjacentem terram exedat, prohibet. *Folia* recentia α) mane collecta payimento inspersa pulices fugant; exsiccati autem, præsertim β) ovibus commendantur. *Cortex* cum scobe fusco-rutum efficit colorem, quo piscatores Norlandiæ retia, sutores coria tingunt; masticatus vero rubram tincturam suppetit. *Fl. Lap.* 340. *E ligno* varia conficiunt tornatores fabrique lignarii, prout orbiculos, patinas, vasa lactea, palas, rotas colli, quia ad conglutinationem maxime idoneum est, seligitur præsertim ad manubria pectinum pratorum & bombardarum &c. In foco laudem meretur suam. *Carbones* inde habemus pro pulvere pyrio præparando. *Radix* maxime pectinata, scipionibus, cultrorum manubriis, ligni fabrorum infissuris, loco juglandis maxime apta est. Præterea lignum molle, glabrum valde sero putrescit, ideo ad fulcra ædificiorum adhibetur, etjam sub aqua; unde Venetorum urbs maxima ex parte huic superstructa est, nec non maximus pons *de Rialto*. *Raj. hist.* 1409.

776. BETULA. *Folia* luteo-tinctoria. *It. æl.* 295 exsiccata pro pabulo ovium hieme. *Cortex* crassior Lapponibus aliisque coriarius, eo retia piscatoria rubro inficiunt colore; pallii loco Lapponibus infervit, *Fl. Lap.* 292. eoque pro orbiculis utuntur; *Liber* integer detractus & epistomio firmatus pro lagenis siberiensibus. *Gmel. fiber* 169. Liber diu tecta conservat, in arbore ter recrescit; eo etiam pleræque rusticorum & piscatorum soleæ consistant, repellit enim aquam. Liber ustulatus & masticatus gluten producit vasis testaceis. *Rami* tenaces sunt locis apricis, fragiles umbrosis; ad funes contorquendos corbesque piscatorios idonei. Virgæ flexiles ad balneatorum fasciculos

ios vulgo receptæ, nec non ad equitum & Magistratum virgas. Materies Ligni dura, alba, tenax, præfertim pygmea in alpibus durissima est; Rusticis ideo usu venit eligere hoc lignum ad manubria cultrorum, rotas, trahas, variaque instrumenta robustiora. Lappones inde varia elaborant vasa. Vere aquam stillat limpidiſſimam, *Carbones* ſuppeditat præſtantiffimos foco, Metallurgiæ, Chymiæ, pulveri pyrio & delineationibus pictorum. *Hyperſarcoſis* fungoſa Laponum fomes. *Fl. Lap. 264.*

777. BETULA. *Ramis* frondofis pavimenta conſternunt Lappones; ex ramulis vero ſcopæ præcipue colligantur. Frutex in alpibus noſtris foco primarius.

784. QUERCUS noſtratam maxima arbor. *It. Got. 203.* hiemum chronica maximeque longæva. *æl. 68.* Agris & pratis noxia. *West. 67,* plantatur ſub junipero. *West. 104.* quomodo recta creſcat vide *æl. 31. 134.* *Glandes* primis mortalibus & adhuc Barbariæ incolis pro cibo fuerunt & ſunt. *Shav. it.* Hiſ etjam ſues atiles fiunt; in defectu vero annonæ panes præparantur. *Bartb. dom.* Coria optime macerantur cortice & cupulis fructus. *Folia* recentia quidam in pabulum ovium vertunt; *Gallæ* foliis innatæ atramento utiles. *Ligni* materies dura, tenax, flexuræ patiens, nec tormentis concuſſa facile rimas agens, hinc ad naves primaria. *Lignum* a Cantharide deſtruitur *It. West. Got. 149* & teredine navali læditur; difficile alias eſt conglutinatu, unde tornatores liberius alio ad rotas colli utuntur. Ligno noſtratibus nihil pæne perenniſ ad ædificia, ſepimenta, ciſtas ſepulcrales, dolia, fellas, menſas, reſpoſitoria, volvulos agrorum, radios axis, aratra, palos variaque instrumenta. In foco laudabile eſt. Arbore putrefacta, ſcobe pro hortis & præſertim plantis bulboliſ, nec non pro ſumatio-
ne pleuronectum, uſitur. *It. Got. 31.* 785.

785. FAGUS. *Glandibus* sues pingvescunt, an-
 nona vero urgente, panem quidam ex his præparant,
 at cephalalgiam & remulentiã inducit. Tostæ succe-
 daneum coffæ. *Lignum* facile corrumpitur sub dio, at
 sub perpetua aqua diutius durat, hinc pro navium ca-
 rinis receptissimum in Anglia. Ligni lamellæ flexiles
 vaginis ensium & corticibus librorum conficiendis in-
 serviunt: asseres autem conducunt ad confabricandos
 folles, fornacibus ferreis accommodatos. Maxime ca-
 lesfacit in foco, sed vix ibi carbones, verum cineres
 lignum producit copiosos. *Cineres* præparandi clavel-
 latus in Australi Svecia locum habet. *Cfr. Dissert.*
And. Lundmark. Aboe hab. Hypersarcosis rimis ligni
 enata pro fomite præstantissima est.

786 CARPINUS sepibus vivis, præsertim in hor-
 tis, cum facillime tondatur, maxime idonea. Vere
 aquam stillat uti betula. *Raj. hist. 1428. Frondes* se-
 cantur in usum pecorum. *Cortex* luteo inficit colore
it. æl. 29. Ligni materies alba, durissima, tenacissima
 axibus, trochleis, rotis molendinariis, præcipueque
 instrumentis opificum aptissima est.

787. CORYLUS frutex sepibus præstans, cum
 pratis faveat. *Nuces* pueris & juvenibus in deliciis
 sunt, seliguntur etjam a muribus & pieis glandariis lectæ
 inter cupedias. *It. æl. 63. Virgula* divinatoria e ra-
 mis est; hi ipsi virides præservant frumentum a cor-
 ruptione *Got. 301. Rami* ad corbes carbonum, cribra,
 fulcra pisorum venduntur; vincula doliorum inde su-
 muntur præstantiora. *Virgæ* piscatoriæ secantur e stolo-
 nibus: carbones harum a pictoribus, sculptoribus, au-
 rifabris ad præludia figurarum seliguntur. *Radix* no-
 dosa, undulata, crispa vasis diu durans loco juglan-
 dis præstans. Frutex extirpatur peculiari modo. *It.*
Got. 302. Eximius in foco.

788. PINUS. *Turiones* cerevisiæ spirituique frumenti addere solemus. *Cortex* interior pauperibus & suis panem sæpe præbet; exterior vero loco suberis in doliis & retibus usurpatur. Mense majio delibratur & alburnum extrahitur in irritamentum gulæ. Pinus ex β tignis, γ) siphonibus eximia est; unde fabri lignarii β) plerasque nostratum domus exasciant & contignant; Mali nautici pretium ingens servant, & in usus domesticos varie abeunt aseres, prout in lectos, mensas, cistas &c. *Carbones* a Metallurgis expetuntur. *Rædix* e paludibus antiquissima picem producit, tædaque est piscatoribus. Plerique foci nostri ex hac sustentantur arbore. *Lamine* tenuissimæ rusticorum candelæ, reticulatim implicatæ pro tapetis & cancellis inserviunt. *Stolones* tenues, sed longi eliguntur pro sustentaculis humuli. *Rami* versus australem plagam prolixiores, loco pyxidis magneticæ esse possunt in silvis. Plerasque exustiones silvarum ex hac ipsa habemus. Pygmea in paludibus lignum habet durissimum; Laponibus igitur in usu est ad soleas *Skji* dictas, arcus carinasque traharum. *Fl. Lap. 146.* Tonillis non est, cum novos non edat ramos; loca sterilissima & siccissima fructuosissima reddit, ætatemque 400 annorum adtingit. *It. West. 247.*

789. ABIES pulcherrima est sepibus vivis in hortis, cum & opera topiaria admittat & semper vireat; difficilis tamen transplantatu. *Cortice* teguntur ædes sub gleba, & horrea sæpe loco straminis. Lignum levissimum expetitur ad instrumenta musica & naviculas Laponum portatiles. *Lignum* humiditatem absorbens facile sub dio corrumpitur. Afferibus varie utimur, sed januæ inde rimas agunt & interdum nimis tumescunt. Exustiones silvarum etjam ex hac habemus.

Ex hujus & præcedentis ligno pleraque nostra sepi-
 menta eorumque vincula facimus. *Herba* rustici sub
 feriis parietes interne vestiunt, ea autem comminuta
 pavimento inspergunt nostrates, purum conciliante
 odorem. Lignum foco præstans, sed maxime crepitans.
Carbones metallurgis inserviunt. *Rami* ad vincula do-
 liorum præstantes. Locis humidiusculis brevi recrefcit.

792. SALIX. *Flores* apibus gratissimi. *Pappum*
 pro succedaneo bombycis substituit *Westbeck*. Ad am-
 bulacra sepesque vivas idonea.

805. SALIX. *Ramis* ad falcium vincula, nassas
 & corbes curruum utuntur Smolandi, quibus etjam *Cor-*
tex coriarius est.

808. SALIX focum alit in Lapponiæ alpibus.

811. SALIX. *Cortex* lapponibus coriarius. Am-
 bulacris & sepibus vivis idonea, præcipue locis ficcis.

812. SALIX ambulacris & sepibus vivis conducit,
 sed locis humidis, ubi citissime crescit. *It. æl. 12.*
 Seligendi mares, ne pappo depravent agrum. *Flores*
 apibus gratissimi. *ibm.* *Lignum* leve & album capiste-
 riis, thecis & arculis aptum; loco vero cotis ad a-
 cuendos & poltendos cultros mensarios eximium est.
Raj. hist. 1425.

813. SALIX. Frutex ad sepes vivas & ad arcen-
 dum ventos omnium præstantissimus; facile plantatur
 eodem solo ac reliquæ. *Rami* ad corbes pereximii
 habentur.

815. HIPPOPHÆ. *Baccæ* acidissimæ pro robe
 Alandis in usu sunt. *Fl. lap. 372.*

816. VISCUM. Frutex arbores inhabitans sem-
 per virescit; arboribus autem nocet: propagatur dum
 turdi sibi ipsi malum cacant. Ex *baccis* viscus præ-
 paratur.

817. MYRICA loco humuli in cerevisia olim fre-
 quens

quens fuit, nunc autem seposita, cum cephalalgiam efficit. Arcet tineas & pediculos.

818. HUMULUS juxta domus hodie communiter plantatur. *Turiones* primo vere uti asparagum quidam comedunt. *Coni* exsiccantur ad præservandam cerevisiam ab acescentia. *Caules* aqua macerati in filamenta, uti cannabis, transeunt.

819. POPULUS. Luci præcipui ex hac arbore. Citissime crescit, nimiumque multiplicatur & radicibus repit. *Folia* gratum præbent pabulum equis & ovibus. *Cortex* viridis & fumus gryllos pellit. *It. æl.*

84. E cortice cibus primarius castorum. *Lignum* album, leve, glabrum, molle elaboratur ad clitellas, vasa lactea, lacus, amphoras, vasaque majora; præcipue adhibetur ad oscilla tendicularum, quæ non laxantur, trabesque in cellis. *Dablm. æcon. 53.* Lignum exsiccatum in sepimentis diu durat. In foco cito comburitur, minus calefacit. Vere aquam stillat. *Rosenst. 15.*

820. POPULUS pro ambulacris in hortis.

821. POPULUS nitidissima pro ambulacris.

823. MERCURIALIS homini & ovibus noxia.

824. JUNIPERUS. *Baccis* rustici utuntur in infuso loco cerevisiæ, sed debilitat genua; pro suffragiis adhibentur in domo, uti & rami in peste: Resina a formicis colligitur. E baccis rob elicitur. *Cortex* ad funes idoneus. *Pali* præstantissimi sepimentis. Sepimenta e *ramis* in scania australi. E *ligno* grati canthari conficiuntur. Floret cum Pado & Brama. *Carbones* diutissime ignem alunt.

825. TAXUS operibus topiariis pulcherrima in hortis. *Baccæ* ante biennium non germinant; præstat nostrates serere, quam exoticas. *Ligni* materies tenax, dura & glaberrima, hinc axibus rotarum aptum. *Dahlman Tapeta* inde pulcherrima. *It. Got. 223.*

830. FRAXINUS. *Fronde* ovibus & equis in-
serviunt. *Lignum* tenax, obediens sectioni, durum
præsertim locis fœcundis, ita ut superficies antecellat
quercum duritie; hinc ad instrumenta opificum, e-
phippia, crates, rotas, axes, instrumenta Physica,
cochlearia, manubria, capita pectinum pratorum; præ-
cipue ad vectes (blankarder) curruum adhibetur *It.*
cl. 49. Hujus tantum plantatione, angusto licet lo-
co Corolus Anglus luerabatur 10000 Ducatos. *Eve-*
lyn. Celerrime crescit. *It. West. 93.*

832. EMPETRUM. *Baccæ* ab avibus & vulpibus co-
mestæ excrementa purpurea reddunt; forte igitur tincto-
riæ. *Leche*; a pueris devorata cephalalgiam efficiunt.
Rami in hortis defossi aquam permeabilem faciunt.

833. EQVISETUM ab ovibus prægnantibus nimis
um comestum abortum producit.

836. EQVISETUM vaccis utilissimum scenum.

838. EQVISETUM. Fabri hoc ipso pectines, ma-
nubria, scipiones, metalla lævigant & expoliunt.

843. PTERIS. *Folia* pro culcitris equisque sub-
sternendis in Dania. *E cineribus* aqua coctis, globu-
los faciunt Angli lotricibus, loco smegmatis *Raj. hist.*
149. Ligni inopia usurpatur in Anglia, cum urat flam-
ma calidissima. *ibidem.*

857. LYCOPODIUM. Decocto lavantur sues &
boves pediculis pressi.

859. LYCOPODIUM ad storeas in pavimentis i-
doneum. Spicarum pollen in physicis experimentis pro
fulgurationibus adhibetur, nec aqua madescit.

860. LYCOPODIUM fulvo tingit colore.

864. SPHAGNUM feminis Lapponicis inservit
pro linteis in cunis infantum. *Fl. Lap. 415.*

868. POLYTRICUM lectus Lapponum in silvis
oberrantium. *Fl. Lap. 395.* Ab urfis pro hibernaculo col-
ligitur.

igitur. Westrogothi inde scopas fornacium conficiunt.
it. West. 93.

872. HYPNUM ad obstruendas rimas parietum
adhibetur.

903. BRYUM. *Pedunculi* hygrometrum præbent.

913. MNIUM fontes frigidus indicat. *it. West.*
265. *Fl. Lap. 414.*

937. LICHEN petris marmoreis nec saxi infidet,
runarumque lectoribus invisa est. *it. Gotl. 183.*

942. LICHEN tingit purpureo colore, indeque
Boërosiensium *Bötteleit. it. West. 146.*

946. LICHEN purpureo inficit colore. *æl. 30. 101.*
Gotl. 209. habitat in saxi non marmoreis. *ibidem.*

949. LICHEN pulcherrimo purpureo tingit colo-
re. *it. æl. 132.*

954. LICHEN pro pulvere Cyprio inservit.

959. LICHEN cocta vel pista esculenta est.

967. LICHEN luteo tingit colore. *it. æl. 101. Gotl.*
209.

969. LICHEN loco pigmenti *toufch* utilis.

980. LICHEN rangiferorum primum pabulum
hibernum, indeque fundamentum œconomiae Lapponi-
cæ.

999. LEMNA anatum cibus.

1002 FUCUS suum pabulum farina adpersum.
Usum pro tectis *it. æl. 69. 102.* inde color ruber *Gotl. 207.*

1010. FUCUS saccharum præbet. *Barth. act. 4.*
p. 159.

1036. AGARICUS esca pro sciuris capiendis in
laquearibus. *Fl. Lap. 517.*

1049. AGARICUS in cibum transit.

1076. AGARICUS muscas necat cum lacte.

1087. BOLETUS a vaccis devoratus, lac nauseo-
sum reddit.

1092. BOLETUS subulas ferreas a rubigine præ-
servat. *Dahlman*
1096. BOLETUS. Fumo culices sugantur a Lap-
ponibus; pro fomite infervit. *Fl. Lap. 364.*
1102. PHALLUS in magnatum cibus frequens.
1115. LYCOPERDON oculis & stomacho ve-
nenum
1116. LYCOPERDON irritamentum gulæ.
1117. MUCOR domibus & vaporariis noxius.
1119. MUCOR cibum corrumpit.
1125. BYSSUS luteo tingit colore; tineas pel-
lit.
1127. BYSSUS aquas æstate inficit.
1130. BYSSUS noctu lucet.
1137. ZOSTERA rimis parietum obstruendis
infervit.

T A N T U M.

